

Economische prognose IMF voor Rusland en zijn buurlanden

Jan Limbeek

Twee keer per jaar, in april en september of oktober, publiceert het IMF zijn *World Economic Outlook*, waarin het zijn economische verwachtingen voor de wereld schetst. De uitgave van 15 oktober 2019 meldt een groeivertraging in bijna alle landen ter wereld, ook in de hier besproken negen lidstaten van het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) plus Turkmenistan, Georgië en Oekraïne, tezamen de 'GOS-regio'.

De oktober-editie van het *World Economic Outlook* voorziet een mondiale groei van 3,0 procent in 2019. Dit is de laagste groei sinds 2008-09 en 0,3 procentpunt lager dan de april-editie voorspelde. In 2020 zal de groei met 3,4 procent weer iets groter zijn. Maar het risico is aanzienlijk dat de mondiale groei ook dan lager zal uitvallen. In de jaren 2021-24 groeit de economie met 3,6 procent weer iets harder in de prognose.

De groeivertraging in 2019 is een wereldwijd verschijnsel, bijna ieder land levert groei in. De extra groei in 2020 wordt daarentegen gedragen door een deel van de landen. De geavanceerde economieën groeien zowel in 2019 als in 2020 met 1,7 procent, terwijl de opkomende en ontwikkelingslanden in dezelfde periode groeien van 3,9 naar 4,7 procent.

Een wereldwijd verschijnsel dat de economische groei vertraagt, is de afname van de industriële productie en van de mondiale handel. De handelsbelemmeringen tussen de VS en China kosten 0,8 procentpunt groei in 2020. Volgens het IMF wordt dit negatieve effect verzacht door mondiale renteverlagingen. De organisatie stelt dat de economische groei in 2019 en 2020 0,5 procentpunt lager zou zijn zonder de renteverlagingen van de Centrale Banken wereldwijd.

De voorspellingen van het IMF hoeven natuurlijk niet uit te komen en worden onzekerder naarmate de jaren verstrijken. Het IMF baseert zich bij het maken van prognoses op allerlei aannames, die makkelijk kunnen veranderen. De aanname voor de olieprijs was in 2013 bijvoorbeeld 101 dollar per vat in 2014, terwijl in de tweede helft van 2014 de olieprijs ineens stortte. Bovendien kan (en wil) het IMF sommige omstandigheden, zoals misoogsten of volksopstanden, niet voorzien. Veranderde aannames of omstandigheden beïnvloeden de economische ontwikkeling van landen.

Uitgedrukt in ppp (koopkrachtpariteit, dat wil zeggen: de werkelijke koopkracht na compensatie voor prijsverschillen) is het inkomen per hoofd van de bevolking in bijna ieder ontwikkelings- en opkomend land veel hoger dan wanneer het inkomen in nationale valuta simpelweg in dollars wordt omgerekend. Dit geldt met name voor de (grondstof)arme landen. Inwoners van minder ontwikkelde landen zijn in werkelijkheid veel rijker (of minder arm) dan het lijkt wanneer hun inkomen wordt omgerekend in dollars.

In gelijkblijvende omstandigheden stijgt het inkomen van de bevolking als de economie groeit, zowel uitgedrukt in dollars als in ppp. Alleen blijven de omstandigheden zelden gelijk. Als de wisselkoers van een land verandert, dan verandert het inkomen in dollars

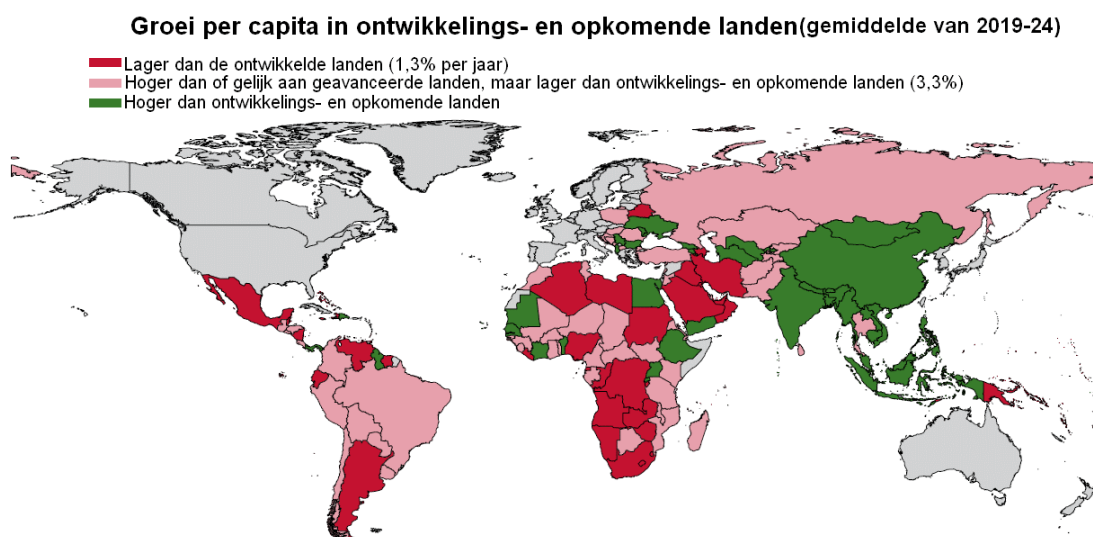
ook. Verandering van het inkomen in ppp (de feitelijke koopkracht) geeft een beter beeld van de economische groei. Maar ook dit beeld kan afwijken, bijvoorbeeld als de rekenmethode, het binnenlandse prijspeil of de omvang van de bevolking verandert.

Rusland

Rusland past goed in de mondiale trend van groeivermindering. Naar verwachting groeit de economie met 1,1 procent in 2019, de helft van 2018 en 0,5 procentpunt minder dan het IMF in april 2019 verwachtte.

De economische omstandigheden in Rusland zijn van groot belang voor de hier besproken regio, omdat Rusland veel productie van buurlanden overneemt, er ruim investeert en miljoenen gastarbeiders in Rusland werken en een groot deel van hun verdiensten naar huis overmaken. Alleen de betrekkelijk welvarende Baltische staten en de grote energie-exporteurs - Kazachstan, Turkmenistan en Azerbeidzjan - worden veel minder beïnvloed door Rusland.

De onderstaande kaart toont een schatting van de economische groei in de ontwikkelings- en opkomende landen in de periode 2019-24 in ppp per capita. In deze groep, waartoe de GOS-regio hoort, zijn er veertig landen die harder groeien dan het gewogen gemiddelde van hun groep (3,3 procent). Ze groeien ook meer dan twee procentpunt harder dan het gemiddelde van de geavanceerde economieën.

De algehele groei per capita in de geavanceerde groep en in de groep ontwikkelings- en opkomende landen wordt berekend door de som van hun bbp (gesteld in ppp) te delen door de totale bevolking in de groep.

Bron: [World Economic Outlook](#), blz. 15

Dit geldt voor zes van de vijftien landen die deel uitmaakten van de Sovjet-Unie: Oekraïne, Moldavië, Georgië, Armenië, Turkmenistan en Oezbekistan. De eerste twee landen groeien bovengemiddeld hard omdat hun bevolking snel krimpt. Voor Georgië en Armenie speelt dit een ondergeschikte rol. Turkmenistan en Oezbekistan groeien hard per capita ondanks grote bevolkingsaanwas.

Twee landen in de GOS-regio - Wit-Rusland en Azerbeidzjan - groeien per capita langzamer dan de ontwikkelde landen. Voor Azerbeidzjan komt dit vooral door snelle bevolkingsgroei. De overige vier landen (exclusief de Baltische Staten) - waaronder de

grootste economieën van de GOS-regio Rusland en Kazachstan - groeien langzamer dan hun groep, maar sneller dan de geavanceerde economieën.

Het IMF stelt dat het bbp van Rusland in 2018 ongeveer 28.800 dollar in ppp per persoon bedroeg. Dit maakt Rusland het rijkste land van de regio, na de drie Baltische Staten. Alleen Kazachstan volgt Rusland op de voet. Op flinke afstand komt daarna Wit-Rusland met een bbp van 19.900 dollar per persoon. Vanaf 2020 zal Turkmenistan de derde plaats overnemen, schat het IMF.

Maar de EU is veel rijker. Het gemiddelde van de EU-lidstaten bedroeg 43.200 dollar per persoon, van de gemiddelde Pool 32.000 dollar en van een Portugees 32.400 dollar. Aan de andere kant bedroeg het bbp van Oekraïne 9.300 dollar en van Moldavië 7.300. Het armste land van de regio is Tadzjikistan met een bbp per persoon van 3.400 dollar. Volgens de wisselkoers is dit land ruim vier keer armer met een inkomen per Tadzjiek van 826 dollar.

Overigens zegt de omvang van het bbp niets over de verdeling ervan. Naarmate een land een kleinere overheid heeft en egalitairder is met minder superrijken, blijft er een groter deel van het nationaal inkomen over voor het gros van de bevolking.

IMF-prognose voor de GOS-regio en de Baltische Staten, 2013-2022 (oktober 2019)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Armenië	groei bbp (%)	3,3	3,6	3,3	0,2	7,5	5,2	6,0	4,8	4,5	4,5
	bbp per capita (\$)	3.732	3.889	3.529	3.524	3.869	4.188	4.528	4.759	5.060	5.379
	bbp per capita (ppp*)	7.777	8.192	8.532	8.631	9.496	10.273	11.083	11.845	12.632	13.464
Azerbeidzjan	groei bbp (%)	5,8	2,8	1,1	-3,1	0,2	1,0	2,7	2,1	2,1	2,2
	bbp per capita (\$)	7.926	7.939	5.300	3.898	4.212	4.722	4.689	4.719	4.796	4.941
	bbp per capita (ppp*)	17.327	17.911	18.066	17.489	17.634	18.023	18.616	19.156	19.734	20.331
Georgië	groei bbp (%)	3,4	4,6	2,9	2,8	4,8	4,7	4,6	4,8	5,0	5,2
	bbp per capita (\$)	4.341	4.442	3.760	3.856	4.047	4.346	4.289	4.626	5.035	5.463
	bbp per capita (ppp*)	8.692	9.266	9.620	9.978	10.663	11.429	12.227	13.200	14.029	14.931
Wit-Rusland	groei bbp (%)	1,0	1,7	-3,8	-2,5	2,5	3,1	1,5	0,3	0,1	0,1
	bbp per capita (\$)	7.977	8.316	5.941	5.022	5.757	6.283	6.604	6.744	6.823	6.986
	bbp per capita (ppp*)	18.306	18.944	18.383	18.072	18.864	19.941	20.644	21.224	21.794	22.356
Moldavië	groei bbp (%)	9,0	5,0	-0,3	4,4	4,7	4,0	3,5	3,8	3,8	3,8
	bbp per capita (\$)	2.669	2.675	2.174	2.273	2.727	3.191	3.300	3.470	3.669	3.884
	bbp per capita (ppp*)	5.639	6.035	6.080	6.418	6.854	7.307	7.703	8.161	8.652	9.167
Rusland	groei bbp (%)	1,8	0,7	-2,3	0,3	1,6	2,3	1,1	1,9	2,0	2,0
	bbp per capita (\$)	15.953	14.069	9.262	8.723	10.751	11.289	11.163	11.305	11.705	12.184
	bbp per capita (ppp*)	26.430	26.626	26.247	26.551	27.474	28.797	29.642	30.820	32.132	33.494
Oekraïne	groei bbp (%)	-0,0	-6,6	-9,8	2,4	2,5	3,3	3,0	3,0	3,1	3,2
	bbp per capita (\$)	3.969	3.054	2.125	2.200	2.656	3.113	3.592	3.882	4.147	4.412
	bbp per capita (ppp*)	8.695	8.756	8.014	8.330	8.741	9.287	9.775	10.310	10.897	11.516
Kazachstan	groei bbp (%)	6,0	4,2	1,2	1,1	4,1	4,1	3,8	3,9	3,7	3,3
	bbp per capita (\$)	13.789	12.714	10.435	7.662	8.971	9.401	9.139	9.672	10.291	11.008
	bbp per capita (ppp*)	23.650	24.732	24.926	25.108	26.279	27.660	28.849	30.178	31.529	32.799
Kirgizstan	groei bbp (%)	10,9	4,0	3,9	4,3	4,7	3,5	3,8	3,4	3,8	4,6
	bbp per capita (\$)	1.295	1.293	1.133	1.132	1.255	1.293	1.293	1.337	1.385	1.446
	bbp per capita (ppp*)	3.268	3.395	3.492	3.605	3.771	3.922	4.056	4.193	4.349	4.544

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tadzjikistan	groei bbp (%)	7,4	6,7	6,0	6,9	7,1	7,3	5,0	4,5	4,5	4,5
	bbp per capita (\$)	1.040	1.105	919	796	801	826	877	911	951	989
	bbp per capita (ppp*)	2.531	2.690	2.818	2.979	3.182	3.427	3.589	3.751	3.926	4.108
Turkmenistan	groei bbp (%)	10,2	10,3	6,5	6,2	6,5	6,2	6,3	6,0	5,8	5,9
	bbp per capita (\$)	7.304	7.962	6.433	6.412	6.643	7.065	7.816	8.991	9.957	10.892
	bbp per capita (ppp*)	13.716	15.133	15.988	16.920	18.138	19.518	20.411	21.855	23.377	25.011
Oezbekistan	groei bbp (%)	8,0	7,2	7,4	6,1	4,5	5,1	5,5	6,0	6,0	6,0
	bbp per capita (\$)	2.301	2.514	2.622	2.576	1.810	1.550	1.832	2.095	2.353	2.609
	bbp per capita (ppp*)	6.338	6.805	7.262	7.648	8.002	8.498	9.000	9.595	10.237	10.916
Estland	groei bbp (%)	1,3	3,0	1,8	2,6	5,7	4,8	3,2	2,9	2,8	2,8
	bbp per capita (\$)	19.180	20.387	17.531	18.245	20.381	23.330	23.524	24.803	26.468	28.156
	bbp per capita (ppp*)	26.404	27.752	28.557	29.603	31.856	34.157	35.853	37.606	39.446	41.364
Letland	groei bbp (%)	2,4	1,9	3,0	2,1	4,6	4,8	2,8	2,8	2,9	3,0
	bbp per capita (\$)	14.952	15.681	13.588	14.072	15.654	18.033	18.172	19.105	20.359	21.625
	bbp per capita (ppp*)	22.450	23.550	24.692	25.684	27.646	29.912	31.402	32.987	34.711	36.551
Litouwen	groei bbp (%)	3,5	3,5	2,0	2,4	4,1	3,5	3,4	2,7	2,5	2,4
	bbp per capita (\$)	15.698	16.571	14.299	14.989	16.845	18.994	19.267	20.355	21.709	23.067
	bbp per capita (ppp*)	25.959	27.611	28.731	30.092	32.377	34.597	36.701	38.751	40.846	42.997

Opm. De rode en cursieve cijfers zijn schattingen.

Opm.2 Met ingang van deze editie (oktober 2019) is de door het IMF gehanteerde GOS-categorie (ex-Sovjet republieken minus het Balticum) afgeschaft. In de tabel worden vier categorieën aangehouden: de Kaukasus (drie landen), Oost-Europa (vier), Centraal Azië (vijf) en de Baltische Staten (drie).

* ppp is de Engelse afkorting van koopkrachtpariteit. De ppp wordt hier weergegeven in internationale dollars, is even hoog als de koopkracht van de dollar in de Verenigde Staten en is *current* (of nominaal) in plaats van *constant* (reëel).

Bron: Internationaal Monetair Fonds, [World Economic Outlook Database](#), 11 oktober 2019

[Terug naar 'Achtergrond'](#)